

MAI MILÁG

POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Strada Minorilor [v. Minorilor
u. 2]. Nyomdai telefonszám: 197
Előfizetési ár: Egész évre 600 lej,
félre 300 lej, negyedévre 150
lej, egy hónapra 50 lej. Külföldön
ezeknek az áraknak kétszerese.
Hirdetések közlése tarifa szerint.
Apróhirdetések ára: egy szó 2 lej
Vastagabb betűvel 4 lej
Kéziratokat nem adunk vissza.

Lovasattak és sortüz kergette szét Kisenevben a kommunista tüntetőket

**Az ország főbbi részében nem voltak rendzavarások
Nyomdákat akarták szétrombolni a budapesti kommunisták**

(Bukarest.) A tegnapi vörös napra a hatóságok, — mint ezt már jelentettük, — országsszerte megtették a preventív intézkedéseket és amint a belügyminisztériumhoz befutó jelentések mutatják, az egész országban csendben és rendzavarás nélkül zajlott le a vörösnapi, kivéve Kisenevet, ahol súlyos incidensek történtek.

A Kisenevből érkező hírek szerint a hatóságok már csütörtökön preventív intézkedéseket fogantatosítottak és letartóztatták a vezető kommunistákat, akikről feltehető volt, hogy zavargásokra fognak izgatni. Péntek hajnalban katonaság szállta meg várost, amelyet több katonai területre osztottak fel és a város utcáin erős katonai őrzések cirkáltak, hogy minden rendbontó kísérletet megakadályozzanak. Az éjszaka aránylag csendesen telt el és mindössze néhány kommunista röpiratokat osztogató egyént fogtak el az őrzések.

Pénteken a délelőtti órákban a rendőrség újabb 13 kommunista letartóztatást eszközölt és a letartóztatottak között 3 szovjetkurir is van. A késő délelőtti órákban a Str. General Rascanuban nagyszámu munkás gyűlt össze, akik tüntetőmenetet formálva a város központja felé akartak haladni. A katonai parancsnokság egy nagyobb lovascsapatot küldött ki, hogy zárja el az utat és amikor a munkások nem voltak hajlandók eleget tenni annak a parancsnak, hogy oszlassák szét a tüntetőmenetet, a lovasosztág parancsnoka attakot vezényelt a tömeg ellen. A lovasok kivont karddal vágattak a tömeg közé és kardcsapásokkal kergették szét azt. Irtózatossá pánik keletkezett, az emberek egymást taposták le és rengetegen megsérültek. Az attak után a menekülő tömeget a katonaság üldözőbe vette és számos letartóztatást eszközölt.

Délután 2 órakor a munkásság ismét összegyűlt a külvárosban, tüntetőmenetet formált és a város központja felé igyekezett. A rendőrség idejében tudomást szerzett a készülő tüntetésről és nagyszámu rendőr és katona vonult ki, hogy a tüntetőmenetnek a városba való bejutását megakadályozza. A rendőrség jelentése szerint a tömeg fenyegető magatartást tanúsított a karhatalommal szemben, mire a rendőrség parancsnoka sortüzet vezényelt a levegőbe. Az ijesztésnek szánt sortűznek megvolt a hatása, a tömeg rémülten menekülni kezdett, mire a karhatalom üldözőbe vette a tömeget és szétverte a menekülőket. A menekülők közül számos egyént szintén letartóztattak.

A hatóságok jelentése szerint a munkások még egy ízben összegyülekeztek és a posta elé akartak vonulni, azonban szándékukban megakadályozták őket. Az esti órákban Kisenevben teljesen helyreállt a rend, azonban,

hogy újabb rendbontásokat meg ne kíséreljenek, még az éjjel is katonai őrzések cirkáltak a város utcáin.

Az éjszaka folyamán megkezdtek a letartóztatottak kihallgatását, amiből megállapítást nyert, hogy a kommunis-

ta tüntetést a bukaresti kommunista központ finanszírozta. A letartóztatott munkások elmondották, hogy azt ígérték nekik, miszerint megtérítik a pénteki napra munkabérüket ha résztvesznek a tüntetésen. A kisenevi kihallga-

Közel hétezer vagon évszázados fát csavart ki tövestől a sziléziai borzalmas erejű orkán

Az Odera völgyében árvíz, Indiában szökőár pusztít

(Berlin.) Az Odera árterületén az este hatalmas esőzés ndult meg, amely még változatlan hevességgel tovább tart. A folyó, melynek áradása a mai napon nem emelkedett tovább, ma bizonyára újra veszélyeztetni fogja közepfolyásának partvidékét. Krossennél az esti zápor több órás felhőszakasszá erősödött. A Reichswehr két századát újra rádiókészültségbe kellett helyezni.

Odera Frankfurt egyes utcáiról a mai nap folyamán a víztömeg levonult, de az alacsonyabban fekvő városrészeket még árvíz borítja. A közművek helyreállításán nagy apparátussal dolgoznak. A villamosmű éjszakai utcai közvilágítás részére már adott áramot. Több gyár még szünetelteti üzemét.

(Berlin.) A sziléziai határvidék Iserhegységében két napon át szörnyű or-

kán dühöngött. A példátlan erejű vihar százados fákat is ledöntött. Az erdőgazdaságok nagy területen hatalmas károkat szenvedtek. 200 ezer köbmétert is meghaladja a tövestől kitépott fák mennyisége.

(London.) Rangooni jelentés szerint a Hátsóindi partvidéke körül fekvő több szigetcsoporton szökőár pusztított. Számos halottat jelentenek.

Jon Sandulescu a semmitőszék ujelnöke

(Bukarest.) Junian igazságügyi miniszter tegnap audiencián jelent meg a királynál a semmitőszék uj elnöke kinevezésének ügyében. Junian öfelségének Ion Sandulescut, a semmitőszék főügyészét ajánlotta kinevezésre a le-

mondott Niculescu Oscar helyébe. Öfelsége helybenhagyta Junian előterjesztését és aláírta a Ion Sandulescut semmitőszéki elnökké kinevező királyi dekrétumot, amely november 10-én jelenik meg a hivatalos lapban.

Kolozsvári védői is lesznek a borsai monstre-pernek

(Kolozsvár.) A borsai monstre-per néhány nap múlva tárgyalásra kerül és a per zsidó vádlottjait dr. Fischer

Tivadar és József, dr. Balázs, dr. Kertész Jenő, dr. Fenichel kolozsvári ügyvédek fogják védeni.

A tisztviselő fizetések redukcióját tanácsolták a kormánynak

(Bukarest.) A földmívelésügyi minisztérium előléptetési bizottsága tegnap értekezletet tartott, amelyen nemcsak a minisztérium szorosan vett ügyeivel foglalkoztak, hanem a költségvetési redukcióval kapcsolatban egy általános takarékosági tervezetet készítettek, amelyet átadtak Madgearu miniszternek, aki ezt a minisztertanács elé fogja terjeszteni. A tervezet a költségvetési redukcióval kapcsolatban a következők végrehajtását ajánlja:

Szüntessék meg az összes autonóm intézményeket, melyekre a bizottság vé-

leménye szerint nincs szükség. Redukálják a törvényszéki bírák és a tisztviselők fizetését. Szállítsák le a mérnökök és az agronomok fizetéseit.

A bizottság a költségvetési redukcióval kapcsolatban azt ajánlja, hogy a tisztviselők fizetései érintetlenül maradjanak meg és csak 13 ezer lejben felüli fizetéseket redukálják.

Ez a tervezet úgy a sajtó, mint a tisztviselők körében nagy feltűnést keltett és a tisztviselők izgatottan várják, hogy milyen állásfoglalást tanúsít a kormány a tervezettel szemben.

Ileana hercegnő Kolozsvárra érkezett

(Kolozsvár.) Ileana hercegnő ma reggel 7 óra 40 perckor a gyorsvonattal Kolozsvárra érkezett, hogy részt vegyen a kolozsvári kertész-ünnepélyeken. A hercegnő 9 óra 15 perckor résztvett az ünnepi misén, amelyet Ivan püspök celebrált, Mihály nagyvajda nevenapja alkalmából. A mise után a hercegnő a kolozsvári iskolák meglátogatására indult, majd délután a cserkész-ünnepélyen jelenik meg. Ileana hercegnő délután 6 óra 30 perckor fog elutazni.

Erdélyi prefektusok értekezlete

(Kolozsvár.) Az erdélyi prefektusok a tartományi igazgatóság rendeletére vasárnap délelőtt Kolozsvárt gyűlnek össze, ahol dr. Moldován Valér tartományi igazgató fog előadást tartani nekik a közigazgatási törvény egyes rendelkezéseiről és a költségvetés tervbevért redukciójáról.

600 ezer cigarettát lopak el a Kölni dohánygyárból

(Berlin.) A kölni dohánygyárból több mint 25 ezer márka értékben 600 ezer cigarettát ismeretlen tettesek elloptak.

Buzadrágítással nem lehet a gazdasági válságot megoldani

A bünök könnyű fajsúlyuknál fogva a magasba emelkednek és ha ebben a légkörben keressük a mai mezőgazdasági válság okait, akkor meg is fogjuk találni. 1913-ban egy mázsa buza ára 10–16 korona között váltakozott és megvolt fizetve, mert arányban állott a többi szükségleti javak értékeivel. Amerika, Argentína, Oroszország és a többi agrárállamokból a háború előtti időkben is hatalmas mennyiséget importáltak buzából anélkül, hogy ez mezőgazdasági krízist okozott volna, mert az akkori ipar és kereskedelem a flottul rendelkezésre álló olcsó hitelek ből egészséges kereskedelmi verseny útján az ipari termékek árát arányban tudta tartani a mezőgazdasági termékek áraival, de a mai idők új kereskedelmi szelleme, amely az ezelőtti ismeretlen, moratórium és állami támogatású kényszeregyezkedésben nyilvánul meg, továbbá a nem kicsiny számú panamák és a különböző természetű kilengések egy a külföldi, mint a helyi nagytőke óvatosságát eredményezték. Az adóprés erőszakos rendszere, az agyonvédett vámilletékek, melyek az utolsó béke éveknek a háromszorosai és a mindennapi számítások kívül álló elviselhetetlen sullyal nehezítik a mai kereskedelmre. Végül pedig a kartellek káros intézménye, amelyek a kiskereskedőt megölik és az amugy is megtávozott fogyasztók terhére egységfrontot képeznek és védőbástyái a nagytőkének a szükséges kereskedelmi versenyrel szemben. A helyzetet még súlyosbítja a bankkamat magas visszaszámitási 9 százalékos kamatlába, ami tekintve, hogy a polgári pénzintézetek útján kerül a felvevőhöz, a tőke és hozadék hozzászámitásával 13–14–15 százalékos pénzt jelent. Ezzel szemben a külföldi nemzeti bankok kamatlába 21,2–51,2 százalék között váltakozik. A kereskedelem hosszu láncolatának komoly alkotórésze a kölcsönös bizalom, amely az utóbbi időkben kétségbeesetten lezúllott. 1913-ban egy 10.000 korona értékű ingatlan tulajdonosa 20.000 koronás hitelkeretet élvezett, míg ma a vagyonának egynegyedére is csak rövidlejáratu hitelt kaphat, mert a bankok általában a váltóleszámitást indokoltan kultiválják, miután rövidlejáratánál fogva ez rájuk nézve kevésbé veszélyes.

A fennemlített körülmények gátolják az ipari termékek értékesítketését, amivel természetesen a mezőgazdasági termékek válságát idézték elő. Az illetékesek e betegség diagnosztizátéven állapítják meg, amikor azt egy boltiarendszer bevezetésével akarják meggyógyítani. A boletta, amely nem egyéb, mint az államhatalom erőszakos beavatkozása a nagybirtokosok javára a fogyasztókkal szemben, egy nehézkes és drága állami adminisztrációt fog eredményezni és semmi más egyebet, miután megtagadják ezzel azt az igazságot, hogy a világ létalapja a mezőgazdaság képezi. Ezen alapigazságból kiindulva az ipari termékek részére meg kell adni a lehetőséget, hogy a mezőgazdasági termékekhez igazodjanak és nem megfordítva.

Lédő.

Szegényadó kivételét vették tervbe Kolozsváron

(Kolozsvár.) A munkanélküliek segélyezésének problémája mindinkább égetővé válik és a városi tanács, a legnagyobb zavarban van, mert törölték a költségvetésből azt a milliót, melyet erre a célra szántak. Most ismét tervbe vették, hogy a mozijegyekre egy lejes

járlékot rónak és az ebből befolyó összegeket a munkanélküliek segélyezésére fordítják. Ugyisint tervbe vették azt is, hogy a bankokra és a nagyvállalatokra ugynevezett szegényadót vetnek ki a munkanélküliek segélyezésének céljára.

végkiárusítás

üzletelhagyás miatt elképzelhető legolcsóbb áron
Selymek, bársonyok, szövetek, zefírek, vásznak, sifonok, asztalműek, fehérműanyagok, szőnyegek, függönykermék, stb. stb. garantált legjobb minőségben

CZILLÉRNÉL

CLUJ, PIATA UNIRII (FŐTÉR) 14. SZÁM

A liberálisok kétnapos nagygyűlése ma kezdődik

(Kolozsvár.) A liberális párt kolozsvári nagygyűlése ma kezdődik meg és vasárnap folytatódik. A kolozsvári nagygyűlésen a párt egész vezérkara megjelenik, élén Bratianu Vintila, Duca, Tatarescu és Mosoiu tábornokkal. Szombaton a liberális párt ifjúsági szervezete tartja meg a kongresszusát délelőtt 10 órai kezdettel a párt főtéri klubjában és a nagygyűlésre vasárnap

délelőtt kerül a sor és azt a Magyar Színház helyiségében fogják megtartani. A vasárnapi gyűlésen, amely Lepadatu volt miniszter, az erdélyi pártszervezet főnökének elnöklése alatt fog lezajlani, Bratianu Vintila és vezérkara is beszélni fognak. A liberálisok kolozsvári nagygyűlést politikai körökben nagy érdeklődés előzi meg.

Vegyen cluji Mentősorsjegyet!

100 lejért 1 milliót nyerhet

Huzás 1930. december 21. Nyereményeket a Banca Albina fizeti. Hivatalos nyereményjegyzék lesz kinyomtatva. Vidéki rendeléseket 117 lei előzetes beiktatása ellenében Sorsjegyiroda Cluj, Memorandului 16 sz. eszközöl.

Románia „élőleltárát” egy nap alatt veszi számba a biztosok egész hadserege

Kolozsmegyében és Kolozsváron 1000 biztos és 14 ellenőr végzi a népszámlálást

(Kolozsvár.) Jelentette már a „Mai Világ”, hogy dr. A. T. Muresan mérnök kapott megbízást arra, hogy Kolozsvár területén végrehajtsa a munka és népjóléti miniszternek a népszámlálásra vonatkozó rendelkezéseit. Dr. Muresan, aki a nemzeti párt párti ifjúság egyik számottevő vezére, különös ambícióval végzi a népszámlálási munka előkészületeit és amint bennünket informál, Románia „élőleltárát” egy nap alatt, folyó évi december hó 28-án veszik számba a kirendelt biztosok.

Az 1930 március 20-án törvénybe iktatott népszámlálási rendelkezés, szigorúan bizalmas jellegűnek mondja a népszámláláskor felvett adatokat és mindazokat, akik bárkinek, akár adó-

hiatal vagy bíróságnak is rendelkezésére bocsátanak a számláló iven levő bemondásokat, 5–20 ezer lej pénzbüntetésre és 1–6 hónapi börtönrre ítélik, mert a törvény 5-ik szakasza szerint a népszámlálási adatok szigorúan bizalmasok, nem okmány jellegűek.

Kolozsmegyében 700, Kolozsváron 300 alkalmazott veszi fel az adatokat és mellettük 10 lakóként egy ellenőr vizsgálja felül a kitöltött számláló ivenket.

Az összeírások nemcsak a lakosság számbeli viszonyait leltározzák, de egyúttal több részletkérdéssel kitérnek a lakosság életviszonyaira is.

Felelős szerkesztő: WOJTCZYK-KELEMEN GYULA

SZINHÁZ

KERTÉSZ DEZSŐ ÉS VAÁLY ILONA BUCSUFELFÉPÉSEI. Szombat este újból fellépnek Kertész Dezső és Vaály Ilona együttesen a kolozsvári közönség elé, a diadalmas sikerű Pesti családban. Vaály Ilona még vasárnap délután hat órákor is játszik a Tommy és társában, amikor Nádor Jenő lesz a partnere. A vasárnap délutáni előadást most is mérsékelt helyárakkal tartják meg.

VASÁRNAP ESTE: ELSŐ TAVASZ. A szezon operettsikere, az Első tavasz kerül vasárnap este színre. A sajtó egyhanguan állapította meg, hogy ilyen jó operettelőadása évek óta nem volt a színháznak és az Első tavasz melódiait ma már egész Kolozsvár énekli. A vasárnap esti előadás is a premiér diadalmas szereplői lépnek fel.

Az új Bánk bán: hétfőn és kedden. Horváth Árpádnak, a budapesti Nemzeti Színház rendezőjének első kolozsvári produkciója iránt olyan hatalmas érdeklődés nyilvánult meg, hogy az igazgatóság szükségesnek tartotta a minden ízében megújított Bánk bánt máris kitűzni a jövő hét keddjére is. Akik tehát már nem tudnak megfelelő helyet kapni a hétfői, premiérbérletben tartandó előadásra, máris megválthatják jegyüket keddre. A keddi előadást B. bérletben tartják s kedd este is Horváth Árpád tart a darab előtt rövid bevezetőt Katonáról és az új Bánk bántól.

HETI MŰSOR:

Pénteken: Pesti család. (Ujdonság másodszor. Vaály Ilona és Kertész Dezső fellépésével. Napi bérlet 10. szám. B. Sorozatszám 49.)

Szombaton: Pesti család. (Ujdonság harmadszor. Vaály Ilona és Kertész Dezső fellépésével. Napi bérlet 11. szám. A. Sorozatszám 50.)

Vasárnap d. u. 6 órákor: Tommy és társa. (Vaály Ilona vendégjátékával, mérsékelt helyárak. Sz. 51.)

Vasárnap este 9 órákor: Első tavasz. (Kondor, Betegh, Nádor, Tompa, Ihász. Bérletszűnet. Sorozatszám 52.)

Hétfőn: Bánk bán. (Hevesi Sándor új scenirozásában. Rendezi és bevezeti Horváth Árpád, a budapesti Nemzeti Színház rendezője. Új szereposztásban, új betnulásban. Unepi diszeldadás Katona József születésének évfordulóján. Premiére bérlet 9. szám. Sorozatszám 53.)

Kedden: Bánk bán. (Új szereposztásban, teljesen új beállításban. Rendezi és bevezeti Horváth Árpád m. v. Napi bérlet 11. szám. B. Sorozatszám 54.)

MAGYAR SZINHÁZ MOZIMŰSORA:

Vasárnap fél 3 és 4 órákor két attrakció egy műsorban: Flirt társadalmi vígjáték 7 felvonásban, a főszerepben Florence Vidor. Csillag fia vad-nyugati történet 7 felvonásban, a főszerepben Fred Thomson, a csodálóval, Sylver King-el. Helyárak 20 és 10 lei.

CORSÓ FILMSZINHÁZ

Szombaton és vasárnap
A száműzöttek
Főszerepben:
Hans Stüve Éva von Berne
Harry Hardt

Vasárnap d. e. 11 órákor
Tom Mix-matiné
15 és 10 lejes helyárakkal.

CARMEN MOZGÓ

2 szenz. 3 ó. előadás 16 felv.
I. A szerelem szinfóniája
8 felv. dráma.
II. Fekete pont
8 felv. vígj.
A szünetek alatt fellép
Aurel T. Dodesen Dorel
román-magyar komikus

URANIA

Szenzációs új műsor
Hollywood Revue
25 szíat, 200 gör, 2000 statiszt.
Fősz.: Jon Gilbert, Buster Keaton, Norma Schaefer.
Táncok, elsőrangú zene.
Tündéri kiállítás.
Ezenkívül: Hangos pótkép és a legújabb Journal.

SELECT MOZGÓ

Szenzációs műsor
Daisy
(A szerelem hazugsága)
a Broadway színházának érdekes életéből
Főszerepben:
Nancy Carrol, Gary Cooper
Ezenkívül: Hangos pótkép és a legújabb Journal.
Előadások kezdete 3, 5, 7 és 9-kor

A Szamosköz-utcában hamispénzgyárat akart alapítani a hirhedt Rostás-familia

(Kolozsvár.) A Szentpéteri templomtól balra a malomnál egy ismeretlen nevű személtelrakodó tér sarán átágazva, az út egyenesen a Csermalom-utcába visz, amelynek dereka táján torkollik be a Szamosközi-utca.

A tegnap este a rosszvilágítás, kefékagig érő sáros utcában négy sötét alak botrkált lassan és óvatosan. Ezen a tájon nincs rendőr, a lakók nagyrésze a közeli gyárak munkásai, korán lefekvők s így senkinek sem tűnhetett fel a falak mentén a jótékony sötétségben vitatkozó négy gorkiji figura.

Éjjeli szállást kérünk...

A Szamosközi-utca balsorán a 26. számú ház szinte kiválik a sok nádfedeles, zsindeyes alacsony viskó körül. Elég jóképű ház és itt állt meg egy darabig tanakodni a négy ember.

Közülük egyik a csoportból kilépett, megnyomta a kilincset, az ajtó nyitva volt és bementek mind a négyen. Beint az udvarban éppen akkor jött ki a gazda, Ciorean Ágoston ipartestületi tisztviselő, akitől az éjjeli vándorok szállást kértek. Olyan hangnemben kérték az éjjeli szállást, hogy Ciorean nem mert ellenszegülni nekik és kijelölte részükre az egyik kamrát.

Egy régi trükk

A gazda alig, hogy bement a szobájába, utána tartott az egyik hivatlan vendég és betolakodott a konyhába, ahol mindjárt melegen felajánlotta Cioreanának, hogy rövidesen milliomos-sá teheti, ha ráhallgat. Rögtön elő is adta az „üzletet” a bámuló Cioreanak. Előszedett egy pár valódi husz lejes érpénzt. Behívta a többi társait, akik behoztak egy kisebbszéri fényprest és bemondták, hogy azzal lehet a nagyszerű huszlejeseket gyártani.

A tudományt nem mérik ingyen

— Persze — mondta egyszerre a négy toprongyos figura — a tranzakció lebonyolításához pénz kell. Anyag és holmi előzetes költségek, ami tekintettel a várható milliókra, csak potom 7-8 ezer lej alaptőkét igényel.

A tárgyalások látszólag „sikerrel” jártak, csak meg kellett várni a reggelt, amikor a vállalatot a társul hívott Ciorean finanszírozza.

A rejtélyes vendégeket letartóztatják

Ahogy a négy egyén az üzlet reményében pihenni tért, Ciorean azonnal

telefont keresett és meginvitálta a rendőrséget egy jó fogásra. A III. kerületi őrszobáról a rendőrség azonnal kiszállt és lefőlte a bandát, amelyben régi ismerősökre talált. Még pedig Rostás János, Rostás Boda, Rostán Predan és Lakatos István cigányokra, akiknek hasonló trükk miatt már nem először

gyűlt meg a baja a büntető hatóságokkal.

A banda tagjainál egy rozoga prest és néhány hasznavehetetlen primitív huszlejes utánzatot találtak.

Az egész társaságot átadták az ügyésznek.

Agyonverte lánytestvéréről merí „sokat járt a szája”

(Sepsiszentgyörgy.) Bodza háromszékmegyei községben Mocian Miklós odaváló földmives összeveszett Anna nevű lánytestvérével. A két testvér között egy darab föld kérdése körül már régebben folyt a vita. Mindketten igényelték az alig pár négyszögletes káposztás kertet, ami a község határában volt. Tegnap a gyakori veszekedés azzal végződött, hogy Mocian

Miklós úgy verte fejbe egy husággal leánytestvérét, hogy azonnal meghalt. A tettétől megrémült gyilkos a község melletti erdőben bujdosott, míg végre a csendőrség elfogta. Mocian Miklós a kihallgatásakor azzal védekezett, hogy testvérét nem akarta megölni, csak fejbeverte azért, mert sokat járt a szája. A gyilkost letartóztatták.

Autóbusz kirándulás két halottal

(Ploesti.) A tegnap sulyos autóbusz szerencsétlenség történt a Ziganesti és Ilfov községek közötti országuton, amelynek két halálos áldozata és több sebesülte van.

A 15.242 számú autóbusz tegnapelőtt Bukarest és Ploesti között 15 utassal kirándulásra indult. Tegnap az autóbusz a Ziganesti felé vezető országuton egy hidon akart keresztül menni, de a gyorsan haladó gépkocsi a hid előtt álló határjelző kőhöz ütdött és teljesen összeroncsolódott. Az összeütközésnek borzalmas hatása volt. Két utas, névszerint Pancu György és Lesti Constantin

azonnal szörnyet haltak. Egy harmadik utas, Pancu János életveszélyesen megsebesült. A soffőr és a többi utas könnyebb sebesüléssel menekült mely. A halottakat leszállították a ploesti hullaházba, a sebesülteket pedig a köz-kórházba.

KÉT MILLIÓ LEJT KÉR KOLOZSVÁR VÁROSÁ AZ ÁLLAMTÓL UTJAVITÁSOKÉRT. A városi tanács kérését intézték a belügyminisztériumhoz, hogy két millió lejt utalványozzon ki, mely összeget a város a Kolozsváron keresztülhaladó országutak javítására költötte.

Óriási nyeremények a 24-ik állami osztrák osztálysorsjátékon.

Kisérélje meg szerencsés-jét és rendeljen azonnal.

800.000 Sillinget vagy cca 20.000.000 Lejt nyerhet egy sorsjeggyel.

ÖSSZNYEREMÉNYEK:

Silling 13.406.400. — = Lejt 335.160.000. —

84.000 Sorsjegyre 42.000. Nyeremény esik TEHÁT A SORSJEGYEK FELE NYER. — Rendeljen azonnal az alábbi megrendelő jegyen,

Schwalm & Co.-nál Wien I.
REICHSRATHSTRASSE 11/13.

Tessék ezen szerencseszámokból választani:

17710

19682

47505

64423

37478

71419

Az I. osztály húzása már November 18-20-án (1930)

Egész:

Fél:

Negyed:

S. 48 = Lejt 1200. —

S. 24 = Lejt 600. —

S. 12 = Lejt 300. —

Itt kivágni borítékba tenni és beküldeni:

Tek. SCHWALM ÉS TARSA BANKHAZ WIEN. I.

Reichsrath Str. 11/13.

Kérem címemre a következő sorsjegyeket és hivatalos játéktérlet elküldeni:

Db. Egész sorsjegy à 1200. Lejt. Db. Fél sorsjegy à 600 Lejt

Db. Negyed sorsjegy à 300 Lejt. A sorsjegyért járó összeget

Lejt mellékelten küldöm, — egyidejűleg címére átutalom.

Név:

Foglalkozás:

Teljes cím:

(Olvasható írást kérünk) Nem megfelelőt törölni.

Hétfőn és kedden

Horváth Árpádnak, a budapesti Nemzeti Színház rendezőjének rendezésében, Hevesi Sándor új szcenírozásában

Bánk Bán

Új szereposztás!
Új kiállítás!
Rendes helyárak!

Parlamenti disputa Szamosujvár főterén

(Szamosujvár.) Mult héten a kora délutáni órákban érdekes jelenetnek voltak tanui a Szamosujvár főterén rová halandók.

Ott sétált a korzón dr. Manu Demeter, Szamosmegye képviselője. Egyszerre csak elébeállott egy Császári községbeli román paraszt s kalapját illendőkép megemelve, megszólította:

— Tisztelendő képviselő uram, meddig nyuznak még azok az urak, akiket a polcra ültettünk a roata jelével? Elűztük a liberálisokat, kiáltottuk, hogy éljen a roata, jöttek ti és a mi helyzetünk, földmives parasztké, szászorta rosszabb lett, mint azelőtt.

A csöppet sem halk hangon föltett kérdésre megállott a képviselő, de megállottak az utcai járőkelők is és kört formálva hallgatták a párbeszédet, mely a paraszt és a képviselő között megindult.

Mert a képviselő válaszolni próbált a kérdésre. Nyugodt, biztató hangon kísérelte lecsendesíteni az elkeseredett falusi embert, de vajmi kevés sikerrel. Formális vita indult meg közöttük. Az atyafi oly körültekintő és a mai gazdasági válságot oly frappánsan jellemző érveket sorakoztatott fel, hogy nehezen sikerült azokat megdönteni.

— Tegyetek valamit, képviselő uram, — mondá végül a paraszt, — mert nem bírjuk már tovább. Arra kérek én és még sok más paraszt-társam, hogy tegyetek, cselekedjete, de a világért se próbáljátok meg, hogy dikciózni jöjjetek közénk, mert nagyon el vagyunk keseredve s a beszédekből, ígéretekéből éppen elégünk van!

A képviselő próbált kimagyarázkodni, de hiába.

Naiv igazmondásában oly meghatóan, oly könnyes őszinteséggel csengtek az egyszerű paraszt szavai, hogy a képviselő visszatortant. Megigérte, hogy megpróbálnak segíteni a bajokon.

— Nem mondom határozottan, hogy megcsináljuk, — jelentette ki, — de megkíséreljük. S ha nem sikerült, tessék, válasszatok magatoknak mást, akit akartok, Averscut, Bratianu, vagy akárkit, akiről jobban gondoltjátok, hogy segíthet rajtatok és ezzel eltávolított.

Vajjon a mi „magyarpárti” képviselőinket, kik a nemzeti parasztpártiaknál is kevesebbet, semmit sem cselekedtek, mikor fogja így sarokba szorítani egy kalotaszegi, vagy székely atyafi? ... (f-f.)

ORVOSI HIR. Dr. Bródy Andor fogorvos külföldi tanulmányutjáról hazaérkezett és megkezdte rendelőseit.

Siessen! a Mártonffy Gyula Siessen!

szücs- és szörmeáru üzletébe, Str. Memorandului 6. szám alá, (v. Unió-utca.)

ahol minden bundavásárlásnál 1. drb. szörme diványpárnát kap ajándékba.

Ugyanott mindenféle szörmeáru a legjutányosabban kaphatók és kérjük a nb. közönség szíves párfogatását.

Kós Károly:

...Ysa pur es chomuv vogmuc

Olvasom az alábbi esetet az *Est*-ben: a budapesti Tudomány-Egyetem rektora: Nékám professzor ur, rektori beszédében a szifiliszről tartott előadást és a szifilisznek a vezető emberi szellemek lelki életében való borzalmas pusztítását emelte ki: „... Légiókra megy azoknak a kiváló tudósoknak, íróknak, költőknek, művészeknek száma, akik a szifilisz miatt tulkorán, erejük teljességében mentek tönkre... Mennyi bántó vonást letörölhetünk például Adyról, ha tudjuk, hogy a paralizis 10–15 éven át rombolhatta, szenvedhette lelkét és mondhatott és tétetthetett vele olyan dolgokat, melyekért a szegény beteg nem volt felelős.”

Igy tudós professzor: Nékám.

Erről az esetről a „Nyugat” legutóbbi számában Móríc Zsiga írt cikket:

„... Mindazok, akik Ady verseiben olyan megállapításokat, vádak és próféciákat láttak, melyek az ő konzervatív és megnyugodott lelki békéjüket megtámadták, kétségbeesetten védekeztek és harcoltak az ő igéi ellen... Csudálatos... hogy versek ellen sorompóba szállott abban az időben éppen az a társadalmi réteg, amelyiknek legjobban biztosítva volt az országban a privát élete... Egyetlen ember: Ady ellen, a legelszántabb és legkeményebb harcba kezdett a magyar tudomány, a politikai irodalom és a „szellemi nagytöke.” Valósággal egy tomboló és féktelen hadsereggé alakult át az egész magyar „beérkezett” írói és tudós és politikai réteg. Gróf Tisza Istvántól a vidéki városok polgármesteréig és Berzeviczy Alberttől, Rákosi Jenőtől és Herczegh Ferencetől az a legkisebb városi irodalmi egyesületének elnökéig, mindenki fölemelte tekintélyes zászlóját és szavának mennydörgését Ady Endre ellen. És Ady Endrével egyben az ellen az akkori ifjú generáció ellen, amely új utakon kereste a magyar élet, a magyar jelen, a magyar jövő igazságát...”

„... Azután Ady Endre meghalt... és ma azon a ponton van, hogy elfoglalja Petőfi mellett az új idők lírikusának pozícióját...”

„... Azonban tagadhatatlan: az Ady kötetekben... egész sereg vers van, amelyek nyugtalanítóan hatnak. Valamit kell kitalálni, hogy ezeket a bomlasztó és még mindig virulens-méreg módjára ható dolgokat kiküszöböljék. Ártalmatlanná kell tenni azt az Adyt, „aki nem való az ifjúság kezébe...”

„... Ugyanez történt annak idején Petőfivel... Valami szellemi operációt kellett rajta végrehajtani... meg kellett ölni az „Apostolt” és az olyan verseket, hogy: „Itt a nyílam, mibe löjtem: királyi szék áll előttem!”

„... Nagyon egyszerű volt az operáció: mindezekről a versekről, Gyulai Pállal az élen, az egész esztétika kijelentette, hogy rossz vers. „Akasszátok fel a királyokat. Rossz vers.”

„... Adynál... egy új és eredeti módszer kezd kialakulni: szifilisz volt. Minden verse, amely nem tetszik, a szifilisz váladéka...”

„... Én, mint kortárs, s mint barát, aki halála napjáig ott voltam mellette, én nem hiszek ebben a szifilisz-teóriában. Ady beteg volt, de a májával, a veséjével és a gyomrával kinlódott, halálát nem a szifilisz okozta...”

„... Fájdalma sok volt. Nem testi, hanem lelki. Fájt neki az a Magyarországnak, amelynek rossz gazdája, rossz vezetői vannak. Fájt neki ez a sűrű pusztaság és ez a lápvilág, ahol a sógorság-

komaság az egész vezető réteg főbetegsége. Fájt neki ez a faj, melyben oly kevés lendületet talált a kulturális és társadalmi megújulásra. Fájt neki ez a halálraítelt faj, amely nem látja, hogy el kell pusztulnia, hacsak gyökeresen újra nem teremti lelkiségét...”

„... Ady költészetéből azokat a „modern” elemeket csak addig és csak akkor lehet ilyen orvosi elméletekkel kiközömbösíteni, kilugozni, ha... társadalmi berendezkedésünk ugyanaz a pszeudó-feudális berendezkedés tud maradni, amit ma is látunk. Akkor igen... De ha mégis megtörténne az a kényszerű fordulat, hogy a magyarság ráeszmél arra, hogy ha meg akar élni a nyugati civilizáció és a keleti forradalom közt, mint az emberiségnek életképes, új és erős szigete, akkor szükség lesz az Ady roppant szenvedéseire, új elgondolásaira, prófétái sikoltásaira...”

Igy ír Móríc Zsiga, a mai Magyarország legnagyobb írója az Ady-hajszának erről az utóvirágzásáról. Nékám professzor ur szifilisz-elméletéről, mely akkor, amikor Adyval kapcsolatba hozza, nem lehet más, mint tudatos, vagy tudatlanság, rossz, — vagy jóakaratu, de — denúciálás.

Az Isten őrizzen attól a büntől, hogy összehasonlítsam a magyar Tudományos Egyetemet a mi Magyar Pártunk kulturális szakosztályával: Tisza Istvánt, Berzeviczy Albertet, Rákosi Jenőt és Herczegh Ferencet azokkal az urakkal, akik a mi politikai pártunkban magukat politikuskoknak, szellemi vezéreknak mondják. *Az Isten őrizzen attól, hogy Nékám professzorral hasonlítsam össze tudós Hínléder Ákos urat. Csak egyetlen dolgot találok a budapesti Magyar Tud. Egyetem rektori székfoglalója és a Magyar Párt szatmári kulturális szakosztályi ülésén, — valószínűleg a Párt megbízásából, — Hínléder ur által mondott beszéd között azonosnak: a denúciálás tényét.*

Az a rettenő aránykülönbség: hogy ott tul igazi komoly tudós, Ady Endrével szemben követte ezt el, — talán jóhiszeműen, itt pedig egy Hínléder Ákos nevű „politikai vezér” egy erdélyi magyar kulturproletárral szemben —

valószínűleg rosszhiszeműen: a denúciálást, ami a tényre nézve indifferens. A végső eredményre nézve is, mert ami a Nékám professzor ur megállapításában is abszurdum és céljában céltalan, az Hínléder uréban is ugyanaz. Ady mégis a magyar próféta marad és hát *Hínléder ur kulturmegállapításai sem fogják megállítani az események logikus kéréhetetlenségét.*

Őszintén sajnálom, hogy a Párt hivatalos lapjában a különböző pártszakosztályi szónokok leközlött beszédei között még nem fedeztem fel a kulturális szakosztály vezérbeszédét. Sajnálom, mert az a beszéd jobban jellemezte volna azt a párt mentalitást, mint Gyárfás Elemér ur pénzügyi beszámolója, melyben megállapította, hogy a kisebbségi bankok uzsoráznak ugyan, de ezt nem szabad a magyarságnak pádképpen hibáztatni bennük, mert ehhez minden joguk meg van: mert kisebbségi bankok, viszont a kiuzsorázott magyarság kötelessége ezt „idegekkel bírni”. Közérdekből sajnálom, hogy ez a beszéd nem jelenvén meg, a magyarság szélesebb rétegei nem vehettek róla tudomást és épen ezért itt kérem a Keleti Újságot, adja át nekem azt a beszédet, én minden igyekezetemmel rajta leszek, hogy az nyomtatásban is megjelenhessen és a magyar közönségnek — hasznos mulattatásul szolgáljon.

Ahogy az a beszéd szorosan véve az én személyemmel foglalkozott, arra volt szerencsém a magam véleményét elmondani és nem is az a beszéd igazán közérdekű része. De biztos tudomásom szerint a beszéd személyemmel kapcsolatban az Erdélyi Helikonnal és Bánffy Miklós gróf urral is foglalkozott. És ehhez volna ez alkalommal néhány szavam.

Hínléder ur kulturbotránynak tartja, hogy az „előkelő irodalmi társaság” az Erdélyi Helikonnak tagja vagyok. Megbotránkozik azon, hogy Bánffy Miklós gróf ur egy kétarcu nemzetárulóval együtt igazgatja a Helikont. Halálos bűnnek tartja, hogy amikor a Helikon írói irodalmi felolvasásukat tartották Budapesten, senki sem tartotta kötelességének figyelmeztetni Budapest magyarságát, hogy az

erdélyi írók között egy mételeyhintő nemzetáruló is van.

Erre a hármas vádra a következő a szerény megjegyzésem. Nem tehetek róla és Hínléder ur sem tehet róla, ha az Uristen kegyelméből valamelyes tehetségem van. Arról megint nem tehet Hínléder ur, hogy író társaim becsültek és becsülnek annyira, hogy a Helikon tagja lehetek; mintahogy Hínléder ur soha, amíg él, ésszel nem fogja tudni felérni, hiába tagja és vezérszónoka egy kulturális szakosztálynak, hogy milyen rettenő kultúrívó-különbség van között és egy termelő kultúrember: író, művész között. Ami a Bánffy Miklós gróf urral való „közös” igazgatóságot illeti, ez Hínléder ur tudatlanságából fakadó szimpla tévedés, amiről nem érdemes Hínléder urat felvilágosítani. Viszont, ha ez a tévedés csupán abból a kellemes szándékból fakadt, hogy Bánffy Miklós gróf urat denúciálja, akkor ez az eljárása olyan gyáva durvaság, mely a gróf urat nem fogja bántani. Ami végül a harmadik vádját illeti Fels urnak, hogy senki sem figyelmeztette a magyarországi közvéleményt arról, hogy az Erdélyi Helikon miféle halálos mételeyt cipel magával az én szerény személyemben, erre nézve szintén meg kell vigasztalnom Hínléder urat: tévedett.

Amikor az Erdélyi Helikon két esztendője Budapestre ment irodalmi esztélyt megtartani, igenis jónak látták bizonyos magyar urak, figyelmeztetni a magyarországi megfelelő köröket, hogy vigyázzanak, mert az Erdélyi Helikon nem „szobatiszta”: bizonyos nemzetárulók is találhatók köztük. Sőt többet tettek az aggó magyarok: gyöngéden figyelmeztették a román állambiztonsági szervezetet is, hogy vigyázzanak, mert az Erdélyi Helikon nem „szobatiszta”: bizonyos irredentákkal van fertőzve.

Igy bizony, így történt Hínléder uram! Tehát ne aggódjék, amit látja, e tekintetben mindent megtettek gondos előbarátai arra nézve, hogy az Erdélyi Helikon magyar kulturális munkáját — denúciálják. És így sajnálom: nem az Ön ebben a tekintetben a kezdeményezés dicsősége...

Mielőtt véglegesen és remélem, örök időkre búcsút vennék a Magyar Párt szatmári kultur-matinéjától, én is denúciálni akarnék valamit. Tudtára akarom hozni a Magyar Pártnak, hogy abban a városban, ahol alig két éve tartották kongresszusukat és fogadták a székegy nemzet hűségkijűjét: Gyergyószentmiklóson nemrégiben csuf árulás történt. Valami rossz fajta székegyek, nemzetáruló elvtársak, a községi választásokon csuf elbukatták a Magyar Párt hivatalos listáját. Rettenetes, hogy így elfelejtkezhetik egy egész sereg fajmagyar a maga magyarpárti hűségéről, hogy így elárulja minden áldozatra kész, éjjel-nappal a magyarságért és a magyarságból élő-haló vezéreit. Ilyen halálatlan, ez a magyar, ha gondolkodni kezd; tehát tenni kell róla, édes magyarpárti vezér uraim, hogy szokják le a gondolkodásról, hogy ne lehessen konkolymintó és nemzetáruló.

Mert, ha nem, akkor: „Ysa pur es chomuv vogmuc.”

Kibédi Sándor szindarabja a Magyar Színházban

(Kolozsvár.) A kolozsvári Magyar Színház a tegnap elfogadta Kibédi Sándor nagytehetségű író egy egyfelvonásos szindarabját előadásra. A darab vigjáték és a Bicsérdizmus körül mozog igen szellemesen és franciás könnyedséggel.

Kibédi Sándor neve ma már az erdélyi magyar irodalomban igen jelentős és a naturalista iránynak ugyszólván egyedüli képviselője.

Tekintse meg

Lázár Judovics & Co.

Cluj. C. Reg. Ferd. 9.sz. alatt ujonnan átalakított, megnagyobbított
selyem és textilkülönlegességek
nagyáruházát

REKLÁM-ÁRAINK:

Intézeti paplanok Lei 360-tól

1 mtr. házi vászon	Lei	29.—
1 mtr. batist	Lei	29.—
1 mtr. Tennis-flanel	Lei	29.—
1 mtr. jó minőségű flanel	Lei	33.—
1 mtr. sötétkék intézeti szövet	Lei	85.—
1 mtr. 100 cm. széles Voil-szövet	Lei	150.—
1 mtr. 140 cm. széles alsólepedő vászon	Lei	68.—
1 mtr. Crepp de Chine	Lei	295.—
1 mtr. 140 cm. széles férfi szövet	Lel	240.—

Kérjük kirakataink reklám-drait figyelemmel kísérni !!!

HIREK

ERZSÉBET FURDÓBEN szombaton este 5-től este 9-ig.

ERZSÉBET FURDÓBEN vasárnap reggel 5 óráig gőz fürdő férfiaknak. Női fürdő nyitva reggel 5 órától este 9-ig.

RUDOLF-UTI BETONHID UGYE. Rudolf-uti betonhid építkezésének nyitójában újabb fordulat támadt. A városvezetőség lemondott arról, hogy a híd millió lejt felemészítő hídját elkészítse és módosította a híd fő tervét, hogy annak elkészítése mindössen 256.340 lejbe fog kerülni. A híd építést a tavasszal fogja befejezni az állam cég.

KIJELÖLIK AZ EGERESI MAGASFESZÜLTSGÜ VILLANYVEZETÉK ELVET. A város, mint ismeretes, szerződést kötött az Egeresi Köszénbánya Rt.-gal áramszállításra. Az ipar és kereskedelemügyi minisztérium utasítására alapján megkezdtek az egeresi-kolozsvári magasfeszültségű villanyvezeték helyének kijelölését.

ERDÉLYI HELIKON NOVEMBERI SZÁMA most jelent meg és számos értékes cikket, novellát, verset, tanulmányt és rajzokat tartalmaz. Az Erdélyi Helikon ebben a számban jelenti, hogy a következő év január elsején fogja előfizetési árát leszállítani, bár ugyanakkor a terjedelmével és ugyanolyan kiállításban jelenik meg. Mutatványszámot az érdeklődőknek szívesen küld az Erdélyi Helikon szerkesztősége Cluj-Kolozsvár, Str. Brătianu 22. Erdélyi Helikon kiadóhivatala).

SZELES, ESŐS IDŐ VÁRHATÓ. Budapesti jelentik: A meteorológiai intézet időjárásprognóza szerint enyhe, hős, helyenkint esapadéokra hajlamos időjárás várható megélénkülő nyugati légáramlással.

PÉNZT TAKARIT MEG! Ha a szűkösséget az „Arany Csizma”-ban, Strada Regina Maria (volt Ferenc-utca) 29. szerzi be. A Teleki-féle fajborok! Egy liter kék Aradhegyaljai bor kihordásra 24 lej. Valódi olasz malaga bor. Krém likőrök. Egy liter cuika garantált 30 forintos 60 lej.

Spanyol nyelvű tanok és szótárak

készítés megjelölésével szerkesztette: Dr. Honti Rezső. Lingua kézikönyvtárak: Spanyol. Teljes. Magyar-Spanyol és Spanyol-Magyar. Mindkét rész egybekötve, 400 old. 28.000 szótársor — — — — — Lei 272

Chenik zsebkönyvek 160 Spanyol zsebkönyvtár és társalgó könyv L 95, füzve Lei 68 Kihird: Az „1000” szó módszere. Spanyol nyelvű tananyagtanulók részére. A 10 füzetben teljes nyelvű tananyag egész vászon dobozban — Lei 272

időkre után-
tettel küldi: **Lepage, Cluj**

EDISON Erdélyben elsőnek berendezett beszélő filmszínház

2 szenz. **Nagy premier** 18 felv.
I. Menő
10 felv. dráma. Főszerepben:
Tom Mix
II. Colotte szerencséje
8 felv. vígjáték
Hans Junkermann
Carmen Bóni

A Kövespad-utcában embert ölt a villanyáram

(Kolozsvár.) Péntek délután 6 órakor a Kövespad-utca 36. szám alatt halálos szerencsétlenség történt. Halász András 25 éves mészárossegéd az este beálltával meg akarta gyújtani a villanyt és megfogta a villanydrótot, hogy lejjebb húzza a lámpát. A mészáros keze nedves volt és a rosszul szigetelt vezetéken levő áram agyonütötte a szerencsétlen embert. Az üzletben levő vevők megrémülve nézték végig Halász András tragédiáját, de senki sem mert hozzányúlani a szerencsétlen emberhez, mert féltek a villanyáram ütésektől. Végül a kihívott mentők szedték le a szerencsétlen embert. A rendőrség bevezette a nyomozást, hogy megállapítsa kiti terhel a felelősség.

rencsétlen embert. Az üzletben levő vevők megrémülve nézték végig Halász András tragédiáját, de senki sem mert hozzányúlani a szerencsétlen emberhez, mert féltek a villanyáram ütésektől. Végül a kihívott mentők szedték le a szerencsétlen embert. A rendőrség bevezette a nyomozást, hogy megállapítsa kiti terhel a felelősség.

Végeladás
Huszonhét év óta fenálló óra-, ékszer- ezüst és kinaezüst-áru üzletemet és a teljes árukézletet hatóságilag ellenőrzés mellett minden elfogadható áron kiárusítom

Fenyő F. ékszerész

Cluj, Piata Unirii (Főter) 23 szám

Nagy parádét rendeztek a szovjet megalapításának tizenharmadik évfordulóján

(Páris.) Moszkvában tegnap megünnepelték a szovjet kikiáltásának 13-ik évfordulóját. Nagy tömeg jelenlétében leplezték le a Lenin-mauzoleumot,

amelynek belsejében üvegkoporsóban fekszik az elhunyt népbiztos bebalzmozott holtteste. Az ünnepséget katonai dísz-szemle zárta be.

Oceánrepülésre startól a Do. X. repülőhajó

(Amsterdam.) A Do X. német repülőhajó péntek délnél 2 óra 25 perckor a schellingwouder tengerészeti légi kikötő vizéről a magasba emelkedett, hogy bemutató repülést végezzen Amsterdam, Hága és az északi tenger felett. Amikor az óriásrepülőgép megjelent a két város felett, mindkét helyütt nagy tömegek voltak az utcákon és tereken, hogy a gépet lássák. A nézők lelkes kiáltással és kendődobogatással üdvözölték a Do X-et, amely a városok felett 500 méter magasságban köröket írt le. Az északi tengeri út után a repülőgép visszatért a légi kikötőbe. A

Do. X. kedvező idő esetén ma délelőtt 10 órakor számos utassal indul Angliába. A gépet tervező dr. Dornier Claudius több hollandi előkelőséget meginvitált a repülőutra s közülük részt vesznek az utazásban olasz és luxemburgi repülőtisztok, hollandi újságírók és Hamburgból ma Amsterdamba érkezett Seilkopf meteorológus, aki a Graf Zeppelin egy ízben már megjárta Amerikát s most is légi úton utazik a gépén Amerikába. A Do. X. előreláthatólag hétfőig marad Southamptonban s akkor Lisszabon felé startol, ahonnan 16-án vág neki az óceáni utnak.

A kolozsvári kommunista letartóztatások rejtélye

Az állambiztonsági hivatal vezetője nem tud a letartóztatásokról, a rendőrségen nincsenek a foglyok, nyomozni kell, hogy hová tűntek?

(Kolozsvár.) Jelentette a „Mai Világ”, hogy a vörösnapot megelőzőleg a kolozsvári rendőrség közegei több kommunista érzelmű munkást letartóztattak és bezáratották a rendőrségre. A letartóztatottak hozzátartozóit, mikor családtagjaiknak ennyit akartak vinni, az a meglepetés érte, hogy a rendőrség állambiztonsági osztályán egyáltalán nem akartak tudni arról, hogy letartóztatások történtek és hogy náluk

bárki is kommunista üzelmek miatt őrizetben van. Özvegy Heckl Rezsőné, Józsa Mózesné, Fenákel Józsefné, özv. Havadi Istvánné és Biner Jenőné megjelentek a kolozsvári lapok szerkesztőségeiben és elpanaszolták, hogy letartóztatott hozzátartozóik eltűntek. Biner Jenőné elmondotta, hogy férjét egy Mundruc nevű rendőrtiszt tartóztatta le, szóbeli parancsra hivatkozva és elvitte magával. Mikor a férjének enni-

valót akart vinni, a rendőrségnél elutasították azzal, hogy férje nincsen ott és nem is volt a rendőrségen. Erre fölkereste Mundruc rendőrtisztet a lakásán, aki kijelentette Binernének, hogy Biner Jenőt ő a rendőrség épületébe szállította és most is ott van. Azóta még többször érdeklődött a rendőrségen, de minden esetben elutasították, hogy ott nincs a férje.

Pop Leontin rendőrkapitány, a kolozsvári rendőrség állambiztonsági osztályának főnöke, ezzel szemben kijelentette, hogy ő nem tud kommunista letartóztatásokról. Arra a kérdésre, hogy hová lettek az eltűnt letartóztatottak, Pop kapitány azt a magyarázatot adta, hogy a kommunisták most mindenképpen mártirokat akarnak gyártani és mindenféle olyan híreket terjesztenek, hogy letartóztatták őket és súlyosan bántalmazták a rendőrségen, hogy hatást keltsenek. Pop kapitány azzal fejezte be magyarázatát, hogy az újságírók rendelkezésére áll a rendőrség és menjenek végig az összes helyiségeken megnézni, hogy található-e valahol is egyetlen kommunista letartóztatott.

Ha így áll a dolog, a rendőrségnek kötelessége lenne bevezetni a sürgős nyomozást ebben az ügyben és megállapítani azt, hogy hová tűnhettek el azok a letartóztatottak, akiket rendőrségi közegek vitték el a lakásaikról?

AZ USA ÉS NÉMETORSZÁG KÖZÖTT MEGINDUL A TÁVIRÓ FORGALOM. Berlinből jelentik: November 16-án az Egyesült Államok és Németország között megindul a képtáviróforgalom. Nemcsak fényképeket, hanem rajzokat és gyorsírással írott szövegeket is felvesz a posta továbbításra. A középnyugati államokban azon városokba, amelyek még nem vesznek részt a képtáviróforgalomban, postai repülőgépek útján azonnal továbbítják a képtáviratot.

EINSTEIN DISZDOKTOR. Zürichből jelentik: Ma ünnepelték a zürichi technikai főiskola fennállásának 75. jubileumát. A külföldi egyetemeken is szép számmal képviseltették magukat a jubileumi ünnepségen. A főiskola 12 diszdoktort avatott, köztük Einsteint is.

Dugulás és aranyeres bántalmak, gyomor- és bélzavarok, máj- és lépduzzadás, hát- és derékfájás ellen a természetadta „**Ferencz József**” keserűviz naponként többször bevéve hathatós segítséget nyújt. Tudományos megfigyelések beigazolták, hogy a „**Ferencz József**” viz alhasi megbetegedések eseteiben gyorsan és mindig enyhén hat. A „**Ferencz József**” keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

VASÁRNAP DÉLUTÁN SERLEG-AVATÓ UNNEPÉLYT TART A HONVÉD-UTCAI FÖLDÉSZ-DALÁRDA. A tordai dalosverseny, mint ismeretes, első díjként egy gyönyörű serleget nyert a Honvéd-utcai földész-dalárda, amely vasárnap délután avatnak fel a Munkás Otthon nagytermében ünnepélyes keretek között. Az ünnepség keretében a Törökvis, Acélhang és Monostori-uti református dalárda fognak szerepelni a műsoron.

MAGYAR SZÍNHÁZ

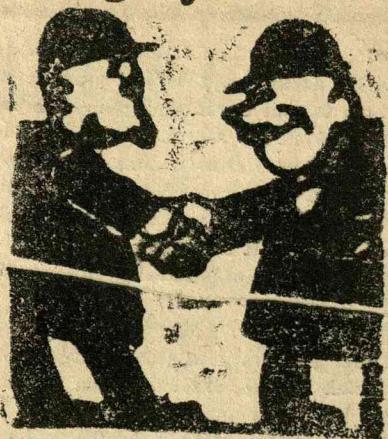
Szombaton d. u. 3, 5, 7 ó. mozielőadás
I. Flirt
II. Csillag fia
Este fél 9 órakor színielőadás
Pesti család
Váally Ilona és Kertész Dezső fellépésével.

Vasárnap d. e. 11 órakor mozimatiné 10 és 15 Leies helyárrakkal.
D. u. fél 3 és 4 órakor mozielőadás
I. Flirt.
II. Csillag fia
D. u. 6 órakor színielőadás
Tommy és Társa (Váally Ilona és Kertész Dezső fellépésével.
Este 9 órakor: **Első tavasz.**

OPERA ÉS N. SZÍNHÁZ

Szombaton este fél 9 órakor
Rivalii (vigi.)
Vasárnap d. u. 3 ó. matiné
Allegro ma non troppo
Este fél 9 órakor
I. Gianni Schicchi
II. Cavaleria Rusticana
III. Divertiment de Balet

Fogadjunk...

— Fogadjunk Pancser, el sem hiszi, ha mondom, kíváncsi vagyok rá, mi az oka annak, hogy az ország népe, amely annyiszor bizalommal fogadta a kormány gazdasági jóslásait, most mikor látja, hogy a kormány gazdasági intézkedéseket is tesz, már nem akarja elhinni, hogy azok eredményesek is lesznek?

— Erre a következő történet adja meg a választ:

Egy gazdag nagykereskedőhöz, aki igen elfoglalt ember, beállt egy szegény zsidó:

„Kérem, én azért jöttem, hogy figyelmeztessen, hogy gyűjtsön gyertyát, mert ma van az apja halálának az évfordulója.”

A kereskedő megjutalmazta a szegény zsidót, aki elment, de nyolc nap múlva ismét beállt:

„Uram, ma van az apja halálának az évfordulója.”

A kereskedő megint megjutalmazta a szegényt, de nyolc nap múlva megint ugyanazzal a figyelmeztetéssel állított be és megint jutalmat kapott. Eltelik két hét és a szegény zsidó ismét megjelenik:

„Kérem, ma van a mamája halálának az évfordulója.”

A kereskedő erre ismét megjutalmazza, mire a szegény zsidó nyolc nap múlva ismét jön:

„Uram, ma van a mamája halálának az évfordulója.”

Erre a nagykereskedő így szól:

„Nézzé, maga gazember, takarodjon innen!”

„De miért?” — kérdi tőle a szegényember.

A gazdag felháborodva válaszolt:

„Takarodjon, maga spindler! Mert három apám az lehetett, de kétanyám biztosan nem volt.”

— Arra gondol talán, Pancser ur, hogy a kormányigéreteken még bízunk, de ha látják azok gyakorlati megvalósulását, már biztosan tudják, hogy nem lesz eredménye?

— Ebben maradunk.

MÁR A VÁROS IS VÁLTÓT PROLONGÁL. Kolozsvár városa jelentékeny összeggel tartozik kolozsvári bankoknak. A város fizetni nem tud és így legutóbb a Banca Generala a Tári Románesti és az Albina banknál volt kénytelen 1,900.000 lej értékű váltót 3 hónapra prolongáltatni.

„KI-KICSODA?” főcímmel és „Az erdélyi közélet nagy lexikonja alcímmel a közel jövőben egy általános érdeklődésre számot tartó mű fogja elhagyni a sajtót. Ebben a diszes kiállítású és nyugati mintára készült lexikonban megtalálhatók rövid életrajzzal és fotográfiával mindazok, akik Erdély társadalmi életében, akár gazdasági, akár politikai, kereskedelmi vagy kulturális téren szerepet játszanak. A szerkesztő bizottság, Damé Jenő szerkesztővel az élén a legkitünőbb hírlapírókból és szakemberekből rekrutálódik. A bizottság a kolozsvári adatgyűjtéshez most fogott hozzá. Erre a hűzopotló műnek ígérkező könyvre felhívjuk az érdeklődők figyelmét.

APRÓHIRDETÉSEK

Ebben a rovatban minden szó 2 lej. — Vastagabb betűvel szedve 4 lej. A legkisebb apróhirdetés 20 lej. — Állást keresők féláron hirdethetnek. — Az apróhirdetések díja előre fizetendő.

Vegyes

SZOBAFESTÉST havi 200 lei részletre vállalok, Drăgan, Str. Tunarelor 15.

BIZTOS POLOSKAHALÁL 25 lej üvege. Kapható Demeter C. gyógyszer-tárában, Cluj, C. Motilor 2.

Gyermekruhák és férfilöltönyök a legutányosabban

Simon

gyermekruha specializánál készülnek Kőrös-utca 8 szám. A barátok templomával szemben.

HA JÓL ÉS OLCSON AKAR ŐN FŐZNI, vegye meg az én „Szakács könyvem” irta: Dr. Szentpétery Lajosné 800 kipróbált recepttel és igen sok illusztrációval. Minden háztartásban nélkülözhetetlen.

Fiatál háziasszonyok, gazdaasszonyok és szakácsnők helyes útmutatója ez a könyv a konyha művészet minden ágában. Tartalmazza a levesek, sülték főzelékek, tésták krémek, fagyaltok és minden ételneműek gazdaságos, kitűnő és könnyű elkészítési módját. Zöldségfélék, befőttek eltartási és befőzési módját is. Kapható az „Ellenzék” könyvkereskedésben és Tordán a kiadónál: Fűsy József könyvkereskedésben, fizetve 100 lei. — Diszkrétben 130 lei.

Legmodernbbül berendezett

Ipari Festőde

Strada Bucovina 32. szám (volt Munkácsy-utca) a nagy közönség számára megnyitott. Vállal ruhanemű, keime, fonál, kalap, harisnyafestést gyáriáron

Telefon 5.95

KÉZIMUNKA és rövidáru üzletbe gyakorlatlalt bíró kiszolgáló nő azonnalra felvétetik. „Románul beszélő” jelígre a kiadóba.

GYAKORLOTT, ügyes cukrász kerestetik azonnali belépésre. Ajánlatokat „Koh ember” jelígre a kiadóba.

FÉL LOVAS használt villanymotort keresek megvételre. Hermes-nyomda. Minorita-u. 2.

Női divat

Szabó lenő divatkülönlegességek nagyáruház, Calea Reg. Ferdinand (v. Wesselényi-u.) 5. Telefon 579.

Gólya-Aruház női divat különlegességek nagyáruház, Cal. Reg. Ferd. 11. (v. Wesselényi-u.) Telefon: 9-57

Férfi divat

Neumann M. utóda Boschán Géza. Kész férfiruhák áruház. Uri szabóság. Piața Unirii (Főter) 14

Katz és fia Kész férfias gyermekruhák, raktár Mérték utáni szabóság. Piața Unirii (Főter) 10. Telef.: 8-35

A kémia legújabb vívmánya szerint fest, tisztít

Czink, Cluj

Herkovics Jenő

uridivat szabó. Hazai és külföldi szövetek, valódi angol szövetraktár

Férfiruhákat rendelésre a legelőnyösebb feltételek mellett készít

Cluj-Kolozsvár

völ Bolyai- és Szentegyház-u. sarok

BÁN ZALOGHÁZBAN, Wesselényi-utca 14., november hó 24-én reggel 8 órakor nyilvános árverés lesz. Árverés napján újítani hatóságilag tiltva van.

OLCSÓN csak kis rezssivel dolgozó, szerényebb helyen lévő üzletben vásárolhat. Tekintse meg a Vágóhid-téren levő órák árait. Ne sajnálja a fáradságot, megtérül az útja. Beer Vágóhid-tér 5.

100 lej egy pár 70 lej férfitűp pár női cipő T. A. L. A. S. Tionnál Főter 9., Str. Ghiorcsa 8 sz.

FIGYELEM! Zalogházi árverés november hó 10-én, Cal. Victoriei 16-25. számok alatt. Az árverés napján újítani nem lehet. Igazgatórság.

ALMOSKÖNYV ÉS CSIZIÓ a legjobb romániai kiadás 12 leiert. Szerelmi levelező 12 leiert. Vőfély 10 leiert kapható a tözsdékben és Polonyi Albert et Co. nyomdájában, Cluj, Minorita-u. 2. Vízonteladónál nagy engedmény.

KIADÓ azonnalra egy üres szoba, értekezni Széchenyi-tér 30. Háztulajdonosnál.

EGY szoba, konyha, speiz november 15., vagy december 1-re kiadó. Árpád-utca 84.

SZÉPSÉG, ifjúság, jóházasság. 14. sz. Szépség, ifjúság megőrzése 34 lei. 15. sz. Házasodj és légy boldog 34 lei. 13. sz. A terítés tállalás művészete 34 lei. 11-12. sz. Az otthon és berendezés művészete 62 lei. A szépen illusztrált sorozat 15 számból áll. Kérjen jegyzéket Lepagettől, Cluj. 5 szám együtt 140 lei, 10 szám 220 lei, 15 szám 300 lei. Lepage Cluj, utánvétellel szállítja. Irjon rögtön egy lapot Lepagenak.

ÓCSKA ólmot veszek. Polonyi Albert nyomda. Minorita-u. 2.

Kötött-szövöttáru

Blatt kötött és szövött áruk gyári lerakata, ahol legolcsóbban szerezhet be harisnyát, keztlyűt és kötött árut. Főter 13.

Edény-üveg

Moskovits és Társa konyhafel-szerelési cikkek, üveg és porcellán áruk. Alpaca evőezközök. Calea Regele Ferdinand. Főpostával szemben.

Könyv-papir

Keszey Albert Könyv- és papirkereskedése, anti-quariuma és nyomdai munkák felvételi helye, Piața Unirii (Főter) 1.

Lepage könyv, zenemű, (kotta), papir, iskolakönyvek, írásszerek, rajzműszer, füzetek stb. áruház. Kérjen jegyzékeket.

Asszonyok réme

Irta Otto Wurm

— Ön bizonyára fontos tudósításokhoz, kedves Ede barátom, különben tudom — nem jött volna hozzám akkor amidőn még aludtam.

— Bocsánatot kérek, de valóban nagyon fontos küldetésben járok, hogy önt, még ha neheztelését is várom magamra, akkor is fölkeltessem volna.

— De ugyan, kedves Edém, hogy beszélhet ön így, hiszen annyira türelmetlenül várom értesítéseit, hogy nyugodni sem tudtam eléggé.

— Visszatért a kémünk és elmondta, hogy az amerikai leány már vonatát tartózkodik utazásra készen.

— Hah! — sötét szemében a harsány lángra lobbant fel.

Ede hallgatott.

— Tehát mégis? Ugyan ki hitte volna? Hahaha. Van tehát már Billnek a kora tekintélye, hogy az előkelőbb világ becsstelen hölgyei is futva menekülnek előle. És azt hiszi ez a leány, hogy az óceánon keresztül, hazája felé haladva, biztonságban van? Pedig de hogy menekült meg.

Ede visszafojtott lélekzettel hallgatott.

— Ugy van, nem fog elmenekülni, nem, ezerszer és ezerszer nem. Ezt az ördögi gonoszságu leányt el kell hogy érje a büntetés; mert ezt sokkal több átok illeti, mint bármely másikat. De hogyan foghatnám el? Magamnak is az „Atlantiá”-val kellene utaznom és ez bizony nagyon sok időt venne igénybe. Nem, nem, olyan sokáig nem maradhatok távol.

Lábával nagyot dobantott az álarcos.

— Ennek a nőszemélynek nem szabad elmenekülnie, meg kell halnia.

Mereven és gondolkodva tekintett maga elé.

— Mikor indul az „Atlantiá”? — kérdezte aztán hirtelen.

— Holnap este 11 órakor.

— És most már majd 10 óra, akkor már helyet sem kaphatnék. — Hah! — kiáltott olyan hangon, hogy fiatal barátja is megrezsent.

Villogó szemekkel lépett Edéhez közelebb.

— Üldözőbe fogom venni.

Ismét elhallgatott, de külseje és főleg vad tekintete többet beszélt megannyiszor nál is.

— Ede — szólta aztán egész nyugodtan — értesítse embereinket, hogy készüljenek el egy hosszabb utra. Tomnak is mindenesetre velünk kell jönnie.

Ede tiszteletteljesen meghajolt.

— Egy félóra alatt mindennel készen leszünk — válaszolt.

— Az „Atlantiá”-t utolérjük még a Themse-torkolatban és az éj beállása-kor elérünk a csatornába. Minden további aztán már az én dolgom.

Az ifju néma volt a bámulattól.

— És még egyet, kedves Ede barátom! — fejezte be az álarcos szokott közönyösségével — küldje el a mi kémünket még egyszer; küldje el a gőzhajózási vállalatok központi irodájába, hogy ott elkérje az „Atlantiá”-nak utirányát és az utasok névsorát tekintse meg. Az utitervet mindenesetre megfogja kapni, az utasok névsorában pedig azt nézze meg, hogy melyik fülkében van Wilson kisasszony lakása. — Ennyi az egész!

Az ifju eltávozott, de rövidesen ismét visszatért már és kiterített az álarcos férfi előtt egy nyomtatott lapot: az „Atlantiá” utitervét.

— Melyik fülkében lakik a szép amerikai leány? — kérde Bill, aki ismét már egészen nyugodt volt.

(Folyt. köv.)

Nyomatott az „URANIA” könyvnyomdai műintézetben, Cluj, Str. Baron L. Pop (v. Brassai-u.) 10.